

Glück Ilona Érettségiző Korában, 1930-Ban

Ezt a képet egy barátnőm, Wigner Zsuzsi készítette rólam, aki fényképész lett. Együtt jártunk gimnáziumba, de ő nem érettségizett, mert közben férjhez ment egy szűcshöz, és mert zsidók voltak, később a háború elől kimentek Párizsba, hogy hátha boldogulnak, és aztán ott éltek, született egy fiuk is. Nagyon szerettem ezt a barátnőmet.

Fiatalkoromban jól néztem ki: kreol bőrű voltam, vállig érő göndör, loknis hajam volt. Olyan fiatalosan néztem ki, hogy magammal kellett hordanom az érettségi bizonyítványomat, mert nem akarták elhinni, hogy már nem vagyok iskolás. Érettségi után nagy nő lettem: nagy kalapom volt, fehér selyemruhám, annak volt egy kabátkája is. Persze udvarlóim is voltak. Anyukám nagyon zárkózott volt, de én mindig elmondtam neki, hogy most megyek randevúra, meg az ilyen kis

apróságokat. Akkor nem ilyen világ volt, mint most, akkor, ha egy fiú megfogta az ember kezét Szegeden, a Stefánián, hát az óriási dolog volt - persze nem a korzón, meg ne lássák, hogy karöltve sétálunk!

Nagyon szép lánykorom volt. Nagy társasági életet éltem, mindenben benne voltam, soha nem voltam fáradt. Gyors- és gépírás tanárnak készültem, főiskolán tanultam, de jóban voltam mindig az egyetemistákkal is, és nem történhetett semmi Szegeden, amiről én ne tudjak - a legjobb társaságban forogtam.

Volt Zsidó Nőegylet meg Zsidó Lányegylet. A Nőegyletben, ami az idősebbeké volt, olyan asszonyok dolgoztak, akik népszerűek voltak, és szerettek részt venni a közösségi munkában. Az volt a feladatuk, hogy összetartsák a zsidó fiatalságot, hogy legyen kultúrélet; előadásokat, műsorokat szerveztek. A Lányegyletben volt több olyan lány, akit a hitközség vezetőségében ismertek, tudták, hogy jó szervezőkészsége van, ért a közösséghez. Én elég jó közösségi ember voltam, szerettem szervezni, így aztán húszéves korom körül megválasztottak a Zsidó Lányegylet elnökének egy barátnőmmel, Landesberg Klárral együtt. Nekünk kellett szervezni a bálakat. A leánybálók a Tisza Szállóban voltak - az mindig tele volt. A Landesberg család nagyon jómódú volt. Én nem számítottam olyan jómódúnak, mert nem volt házam, nem volt semmi vagyonom, viszont akkor már volt diplomám.

MIEFHOE, ez volt a rövidítése a Magyar Izraelita Egyetemisták, Főiskolai Hallgatók Országos Egyesületének. A Kárász utcában volt a MIEFHOE menzája - ott csak zsidó diákok voltak. Ahogy megyünk a Széchenyi téren át az egyetem felé, a baloldalon van egy sarokház, ahol a Kossuth Lajos szobor is van meg a Virág cukrászda. Annak a nagy háznak a második emeletén volt a menza; ez egy nagy lakás volt több teremmel, itt étkeztek a zsidó diákok délben meg este. Minden vasárnap délután öttől zenés teadélután volt, akkor ez volt a szokás. Rengetegen voltak, én mindenkit ismertem, sok barátom volt. Meg voltunk hívva, mert akárki nem mehetett, csak akit ismernek. Ez eltartott fél nyolcig, nyolcig, úgyhogy a szülők szépen hazavihettek, nem volt semmi erkölcsi baj. És emlékszem, hogy mindig tömve volt a menza; ott találkoztam Radnóttal is.

Tartottam ingyen gyorsírási órákat a menzán az egyetemistáknak, csak azért, hogy taníthassak. Senkinek nem kellett fizetni, hát én imádtam a gyorsírást meg a tanítást is. Jöttem ebéd után, hoztam a táblát, hogy bemutatok valamit. Radnóti mindig ott ült a zongoránál - ő is akkor volt egyetemista. Ismertem, beszéltem is vele. Nem volt csúnya: olyan komoly, csendes ember volt, mindig szomorúnak tűnt.

Volt filharmonikus bérletem - hat koncert volt egy-egy szezonban. Színházba inkább jegyet vettünk - szombat délután a diákok mindig olcsóbban vehettek színházjegyet. Nagyon sok híresség járt Szegedre. Bartók Béla koncertjén is ott voltam, ez is az 1930-as évek első felében volt. Egészen közel ültem Bartókhoz: sápadt arca volt, különös tekintete - olyan furcsa volt, emberileg olyan szokatlan. Akkor ő még egyáltalán nem volt ilyen elfogadott, abba a világba nem nagyon illett bele. Akkor még én sem értettem annyira őt - most már sokkal jobban értem, mert aztán már jobban megismertem és megszerettem. A fából faragott királyfi meg A csodálatos mandarin, az nagyon nagy sikerrel ment, annak a tartalma is kényes volt - ezeket együtt játszották - , nagyon tetszett, félelmetes volt.

Sportoltam sokat. Úszás, atlétika - amiért nem kellett külön fizetni -, ezt csináltam. De a legkedvesebb sportágam az evezés volt, azt még az úszásnál is jobban szerettem. Volt egy időszak gyerekkoromban, amikor volt csónakunk, azzal mentünk a strandra. De aztán olyan sok gond volt a csónakkal, hogy eladta apukám. Később, fiatalkoromban voltak regattás barátaim. Volt egy kis csónaktelep - a regattásoknak külön úszóhajójuk volt -, ahol mindenkinek volt külön csónakja, vagy bérelni lehetett. Nekem saját csónakom nem volt, de a regattás barátaim mindig eljöttek értem az én uszodámba. Regdonnak hívták ezt az uszodát, ott tanultam meg az úszást, és onnan lehetett csónakázni járni. Ott három-négyméteres a víz nyáron is - ez a mély oldalon volt, a szegedi oldalon. A másik oldalon, a lapos partrészen volt a strand, az messzebb volt, át kellett menni hozzá a hídon.

A barátaim a klubba tartoztak (én nem voltam benne, ott főleg férfiak voltak), nekik szabályos regattájuk volt, de bármikor mentek a csónakjukkal, megálltak és elvittek. Fölmentünk a Tiszán egészen Szeged fölé, odáig, ahol a Maros beleömlik. De a Marosba nem mentünk, mert az gyorsabb folyású, és ahol belefolyik a Tiszába, ott hirtelen bedől, az nem kellemes és veszélyesebb is. Ahol a Maros beleömlik a Tiszába, van egy emlékoszlop, egészen odáig mentünk föl.

Jártunk táncolni is. A színház oldalában volt a Kass Szálló, az egy elsőosztályú szálloda volt, ahol bálók is voltak. Minden délután dzsessz volt, arra jártunk mindig. A menzán is volt ilyen, oda meg az egyetemistákkal lehetett menni, és ott is lehetett táncolni. Ha este volt bál, a fiúk hazakísértek, vagy föl volt bérelve egy házaspár szülő, aki öt-hat lányt vállalt magára. A házunk első emeletén lakott egy kedves házaspár; ők nagyon szerettek, és sokszor ők gardíroztak engem.

Nagyon sok jó barátom volt, állandóan bálókba jártam, jogászbálba, orvosbálba... még nyitótáncos is voltam. A Kass Szállóban voltak Szegeden a bálók, meg a Tisza Szállóban - az nagyobb volt, de nem olyan elegáns. A Kass Szálló barokk stílusú és szebb - abból lett később a Hungária Szálló. Ott van a színház bejáratával szemben bal kéz felől, ahol Dankó Pista fehér márvány szobra van. Nagyon elegáns, szép hely volt - volt étterme meg terasza is, és ragyogó dzsessz zenekara. Még mindig megvan, de most már le van zárva, mert romos.